

C23-2 **Nota van Toelichting bij Besluit ter uitvoering van de Wet arbeid vreemdelingen**

Artikel 1

Dit artikel regelt met betrekking tot een aantal categorieën vreemdelingen de vrijstelling van het verbod een vreemdeling in Nederland arbeid te laten verrichten. Dit ter uitvoering van artikel 3, eerste lid, onder c, van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav).

De opgesomde categorieën vreemdelingen zijn thans ook van de werkingssfeer van de Wet arbeid buitenlandse werknemers (Wabw) uitgezonderd. Dit is geregeld in artikel 1 van het koninklijk besluit (kb) van 25 oktober 1979, Stb. 574, zoals dit laatstelijk is gewijzigd bij kb van 19 augustus 1991, Stb. 432. De Wabw-uitvoerings kb's van 25 oktober 1979, Stb. 573, 574 en 575, alsmede het kb van 27 augustus 1992, Stb. 478 expireren op het moment dat de Wav in werking treedt.

Het aantal uitzonderingen en de reikwijdte van de uitzonderingen is in het licht van de met de wetsherziening beoogde **verstrakking** van het restrictieve toelatingsbeleid aanmerkelijk teruggebracht.

Daarbij zij het volgende opgemerkt.

Onderdeel a, aanhef

In onderdeel a is na het woord 'incidenteel' ingevoegd de zinsnede: dan wel gedurende een periode van ten hoogste vier weken. Enerzijds om toe te staan dat vreemdelingen - zonder tewerkstellingsvergunning - in het kader van het internationale dienstenverkeer in de tijd afgebakende werkzaamheden als bedoeld onder 1° verrichten. Anderzijds wordt hiermee bereikt dat de 'incidentele' werkzaamheden van de overige onder 2" tot en met 6° bedoelde - niet vergunningplichtige - vreemdelingen een periode van ten hoogste vier weken niet mogen overschrijden.

Onderdeel b

Ook dit onderdeel bevat ten opzichte van de huidige vrijstelling een beperking. Van de werkingssfeer van de Wabw zijn thans uitgezonderd alle vreemdelingen die uitsluitend arbeid verrichten op vervoermiddelen in het internationale verkeer. Deze **bepaling** was bedoeld om aan internationale transporteurs vanuit het buitenland geen onnodige belemmeringen in de weg te leggen. In de praktijk wordt deze uitzondering echter ook gebruikt voor grensoverschrijdende arbeid vanuit Nederland in dienst van Nederlandse vervoersondernemingen. Dit doet zich zowel voor in de luchtvaart, de binnenscheepvaart als het wegtransport.

Dit gebruik is, gezien de door de wetsherziening beoogde aanscherping in de regelgeving, te ruim aangezien er hier geen sprake is van personen die hun arbeid normaliter op een andere arbeidsmarkt dan de Nederlandse verrichten.

De redactie is daarom zodanig gekozen dat personen die hetzij via hun woonplaats hetzij de vestigingsplaats van hun werkgever, hetzij via de registratie van het vervoermiddel een aantoonbare band met Nederland hebben, onder de vergunningplicht ingevolge de Wav blijven vallen.

Voor de vreemdelingen die thans onder de werking van de huidige **uitzonderingsbepaling** zonder vergunning in Nederland werken, bevat artikel 4 een overgangsregeling.

Onderdeel c

Dit onderdeel bevat ten opzichte van de huidige vrijstellingsregeling voor zeelieden een beperking. Van de werkingssfeer van de Wabw zijn thans vrijgesteld vreemdelingen die bemanningslid zijn in de zin van de Zeebrievewet.

Als bemanningslid kunnen worden beschouwd alle werknemers waarmee de reder een arbeidsovereenkomst heeft gesloten.

Echter in de praktijk blijken deze bemanningsleden soms ook werkzaamheden te verrichten die buiten het **normale** dagelijkse patroon van zorg voor het schip, bemanning en passagiers vallen. Daarom is toegevoegd dat sprake dient te zijn van **schepelingen**-dienst.

Vervallen categorieën

Niet meer opgesomd zijn de volgende categorieën vreemdelingen:

- die incidenteel in Nederland arbeid verrichten bestaande uit het beoefenen van de uitvoerende kunst, niet behorende tot de amusementskunst;
- die als stagiaire hier te lande werkzaam zijn in het kader van een met een vreemde mogendheid gesloten overeenkomst;
- die optreden als gastdocent aan een Nederlandse instelling voor wetenschappelijk onderwijs, gedurende een periode van ten hoogste zes maanden;
- die de Indonesische nationaliteit hebben, rechtmatig in Nederland verblijven en vóór 1 oktober 1975 hun hoofdverblijf in Nederland hebben gevestigd;
- die arbeid verrichten in dienst van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

Aanleiding voor het laten vervallen van de vrijstelling voor 'het beoefenen van de uitvoerende kunst, niet behorende tot de amusementskunst' is dat de gehanteerde uitzondering in de praktijk niet goed hanteerbaar bleek omdat een heldere scheidslijn tussen kunst met een kleine k en een grote K niet valt aan te geven.

Wat betreft de categorie stagiaires het volgende.

Voorzover het hierbij gaat om vreemdelingen ten aanzien van wie geen tewerkstellingsvergunning mag worden verlangd, regelt artikel 3, eerste lid, onder a, Wav de vrijstelling van de vergunningplicht. Deze categorie zal in de Staatscourant op grond van artikel 3, tweede lid, Wav worden omschreven. Voorzover de met een vreemde mogendheid gesloten overeenkomst niet verhindert dat een **tewerkstellingsvergunning** wordt verlangd, worden de desbetreffende stagiaires derhalve onder de Wav vergunningplichtig. Dit tast de mogelijkheden om in Nederland stages te verrichten geenszins aan. Immers voor deze groep zal ingevolge artikel 8, tweede lid, niet de toets op prioriteitgenietend aanbod gelden. Hierop zal in de ministeriële regeling op grond van de artikelen 8, tweede lid, Wav nader worden ingegaan. Tegelijkertijd wordt de mogelijkheid van controle op pseudo-stages aanmerkelijk verbeterd.

Ook het schrappen van de categoriale vrijstelling voor gastdocenten betekent dat deze groep vergunningplichtig wordt, zij het dat daarvoor eveneens niet de toets op prioriteitgenietend aanbod hoeft te gelden. In de hierboven bedoelde ministeriële regeling zal hierop nader worden ingegaan.

Vrijstelling van bedoelde Indonesische vreemdelingen is niet meer nodig, omdat deze allen, voor zover nog in Nederland woonachtig, reeds over een vestigingsvergunning zullen beschikken.

Vrijstelling van vreemdelingen in dienst van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie is in verband met het vrije verkeer van EG-werknemers niet meer nodig. Voorzover bij deze organisatie niet EG-onderdanen zouden werken, geldt voor deze de **vergunningplicht**.

Voor de vreemdelingen die thans onder de werking van de huidige **uitzonderingsbepaling** zonder vergunning in Nederland werken, bevat artikel 4 een overgangsregeling.

Artikel 2

Met dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 4, tweede lid, onder c, van de Wav. Hiermee wordt geregeld welke categorieën vreemdelingen, naast de in artikel 4, tweede lid, onder a en b, van de Wav genoemde, recht hebben op een aantekening op hun verblijfsdocument.

Vreemdelingen die beschikken over een van een dergelijke aantekening voorzien **verblijfsdocument** zijn van de werkingssfeer van de Wav uitgezonderd.

De Wav zelf (artikel 4, tweede lid, onder **a**) kent het recht op de aantekening toe aan vreemdelingen aan wie het bij of krachtens de Vreemdelingenwet (**Vw**) is toegestaan voor onbepaalde tijd in Nederland te verblijven. Dit betreft vreemdelingen die houder zijn van een vergunning tot vestiging of als vluchteling zijn toegelaten (artikel 10 Vw). Een tweede groep van rechthebbenden wordt eveneens omschreven in de wettekst (artikel 4, tweede lid, onder **b**): vreemdelingen die gedurende een ononderbroken tijdvak van drie jaar hebben beschikt over een voor het verrichten van arbeid geldige vergunning tot verblijf.

Naast de in de wettekst omschreven categorieën vreemdelingen wijst deze algemene maatregel van bestuur de overige groepen van vreemdelingen aan die recht hebben op een aantekening.

Onderdeel a

Asielgerechtigden personen die om humanitaire redenen tot Nederland zijn toegelaten vallen onder deze categorie.

Onderdeel b

Het gaat hierbij om personen die krachtens artikel 9 van de Vw zonder beperkingen zijn toegelaten voor verblijf bij een in Nederland woonachtige Nederlander dan wel bij een vreemdeling die beschikt over een van een aantekening voorzien **verblijfsdocument**.

Onderdeel c

Vreemdelingen die houder zijn van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf (artikel **9a Vw**) hebben krachtens het huidige beleid in het derde jaar vrije toegang tot de arbeidsmarkt. Aan deze vreemdelingen is recht op een aantekening gegeven.

Onderdeel d

Vreemdelingen die in het verleden recht hadden op een aantekening, maar van wie de verblijfsstatus bijvoorbeeld vanwege echtscheiding wijzigt, behouden indien voortgezet verblijf wordt toegestaan, deze aantekening.

Onderdeel e

Het betreft hier een groep die ook reeds onder de Wabw van de toets op **prioriteitgenietend** aanbod was uitgezonderd. Indien deze vreemdelingen toestemming krijgen in Nederland te verblijven, worden vanwege hun langjarige band met de Nederlandse arbeidsmarkt zonder dat van vergunningplicht sprake was, ook aan **arbeidsmarktdeelname** geen beperkingen gesteld.

Artikel 3

Met dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 8, eerste lid, onder e, van de Wav. Zoals in de memorie van toelichting bij de Wav (Kamerstukken II 1993/194,23574, nr. 3, blz. 17) is opgemerkt, is de bevoegdheid om bepaalde categorieën werkzaamheden uit te sluiten van de mogelijkheid hiervoor een tewerkstellingsvergunning af te geven, geïntroduceerd om te voorkomen dat personen tot Nederland moeten worden toegelaten in vacatures waarvan vervulling door vreemdelingen niet in het Nederlands belang wordt geacht.

Aan deze bevoegdheid is in dit artikel zodanig invulling gegeven dat voor werk dat geheel of voor een deel bestaat uit het verrichten van seksuele handelingen geen vergunning wordt verleend. Dit geldt onder andere voor tewerkstelling in de prostitutie, dat overigens ook nog steeds onder het verbod van artikel **250bis** van het Wetboek van Strafrecht valt. Daarnaast vallen onder dit artikel ook verwante werkzaamheden bijvoorbeeld als animeermeisje of in seks-shows.

Artikel 4

In dit artikel is een overgangstermijn opgenomen voor die groepen werknemers die gedurende langere tijd in Nederland arbeid verrichten, die van de werkingssfeer van de Wabw was uitgezonderd. In deze periode kan de werkgever van deze personen voor zover noodzakelijk een tewerkstellingsvergunning aanvragen. Voor zover sprake is van vreemdelingen die beschikken over een voor het verrichten van arbeid geldige vergunning tot verblijf zal deze tewerkstellingsvergunning met inachtneming van artikel 8, eerste lid, onder c, van de Wav, zonder toetsing op de beschikbaarheid van prioriteitgenietend aanbod en zonder verplichte vacaturemelding niet worden geweigerd.